

Briselē, 2023. gada 17. oktobrī
(OR. en)

14286/23

CLIMA 484
ENV 1140
ONU 81

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 13840/23

Temats: Iesniegums *UNFCCC* Eiropas Savienības un tās dalībvalstu vārdā par atjaunināto Eiropas Savienības un tās dalībvalstu nacionāli noteikto devumu (NND)
– apstiprināšana

Pielikumā ir pievienots iesniegums par minēto tematu, kuru Padome apstiprināja 3973. sanāksmē, kas notika 2023. gada 16. oktobrī.

SPĀNIJAS UN EIROPAS KOMISIJAS IESNIEGUMS EIROPAS SAVIENĪBAS UN TĀS DALĪBVALSTU VĀRDĀ

Madride, 2023. gada 16. oktobris

Temats: Eiropas Savienības un tās dalībvalstu nacionāli noteiktā devuma atjauninājums

Šim iesniegumam ir trīs daļas: 1) pārskats, 2) Eiropas Savienības atjauninātais nacionāli noteiktais devums (NND) un 3) informācija, ko sniedz nolūkā sekmēt NND skaidrību, pārredzamību un izpratni (ISPI).

I. PĀRSKATS

Procesuālo norišu kopsavilkums

1. Saskaņā ar lēmumiem, kas pieņemti Pušu konferences (*COP*) 20. sesijā Limā, Eiropas Savienība un tās dalībvalstis **2015. gada 6. martā** iesniedza savu iecerēto nacionāli noteikto devumu (INND) kopā ar pielikumu, kurā ietverta kvantitatīva un kvalitatīva informācija par INND.
2. Kad ES **2016. gada oktobrī** ratificēja Parīzes nolīgumu, tās INND kļuva par ES NND, kurā bija izvirzīts mērķrādītājs līdz 2030. gadam panākt **visu ekonomiku aptverošu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par vismaz 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.**

3. Eiropadome (ES dalībvalstu vai to valdību vadītāji, Eiropadomes priekšsēdētājs un Eiropas Komisijas priekšsēdētāja) **2019. gada decembrī** apstiprināja mērķi **līdz 2050. gadam** panākt klimatneitrālu ES saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Eiropas Savienības Padome **2020. gada 5. martā** pieņēma ES un tās dalībvalstu ilgtermiņa zemas siltumnīcefekta gāzu emisijas attīstības stratēģiju, kurā atspoguļots šis **klimatneitralitātes mērķis**, un iesniedza to *UNFCCC* sekretariātam.
4. Eiropadome **2020. gada 11. decembrī** apstiprināja jaunu un vērienīgāku ES klimata mērķrādītāju 2030. gadam, kas piemērojams ES un tās 27 dalībvalstīm, proti, **“līdz 2030. gadam panākt neto iekšzemes samazinājumu siltumnīcefekta gāzu emisijām vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni”**, un **2020. gada 18. decembrī** iesniedza to *UNFCCC* sekretariātam kā **atjauninātu un pastiprinātu NND** ¹.
5. ES **2021. gada 30. jūnijā** publicēja regulu, kas pazīstama kā **Eiropas Klimata akts** ², kurā noteikts saistošs mērķis vēlākais līdz 2050. gadam Eiropas Savienībā panākt klimatneitralitāti un pēc tam – negatīvu emisijas bilanci un kura izveido klimatneitralitātes panākšanas tiesisko regulējumu. Eiropas Klimata akts apstiprināja siltumnīcefekta gāzu neto emisijas iekšzemes samazinājumu vismaz par 55 % līdz 2030. gadam, salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, nosakot to par juridiski saistošu mērķrādītāju.
6. Eiropas Komisija **2021. gada 14. jūlijā** pieņēma priekšlikumu kopumu **“Gatavi mērķrādītājam 55 %”**, lai pārskatītu un atjauninātu ES tiesību aktus ar mērķi nodrošināt, ka ES rīcībpolitikas atbilst Eiropas Klimata aktā nospraustajiem klimata mērķiem.

¹ https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/EU_NDC_Submission_December%202020.pdf

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”)

7. 2023. gadā Eiropas Savienības Padome un Eiropas Parlaments oficiāli pieņēma visus būtiskos **tiesiskā regulējuma** elementus, kas vajadzīgi “Gatavi mērķrādītājam 55 %” īstenošanai, un tiesību akti, par kuriem panākta vienošanās ³, ir publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
8. Ņemot vērā **tiesiskā regulējuma “Gatavi mērķrādītājam 55 %”** pieņemšanu, ir pārskatīta detalizēta informācija par politiku, kas attiecas uz NND īstenošanu, un attiecīgie atjauninājumi ir izklāstīti šī iesnieguma šajā daļā un 3. daļā (ISPI).
9. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm tiesiskais regulējums “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, kad tas būs pilnībā īstenots, varētu ļaut ES un tās dalībvalstīm līdz 2030. gadam pārsniegt ES siltumnīcefekta gāzu emisiju neto iekšzemes samazinājuma mērķrādītāju – vismaz 55 % – salīdzinājumā ar 1990. gadu.
10. Ar šo iesniegumu ES pirms *COP 28* atjaunina informāciju par savu NND un lūdz *UNFCCC* sekretariātu attiecīgo šajā iesniegumā ietverto tehnisko informāciju ņemt vērā savā Sekretariāta NND kopsavilkuma ziņojumā.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/959, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību (ETS direktīva); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/958, ar ko Direktīvu 2003/87/EK groza attiecībā uz aviācijas devumu Savienības visas tautsaimniecības mēroga emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un globālā tirgus pasākuma pienācīgu īstenošanu (ETS aviācija); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/857, ar ko groza Regulu (ES) 2018/842 par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un Regulu (ES) 2018/1999 (Kopīgo centienu regula); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/839, ar ko attiecībā uz darbības jomu, ziņošanas un izpildes noteikumu vienkāršošanu un dalībvalstu 2030. gada mērķrādītāju noteikšanu groza Regulu (ES) 2018/841 un attiecībā uz monitoringa, ziņošanas, progresa apsekošanas un izskatīšanas uzlabošanu groza Regulu (ES) 2018/1999 (ZIZIMM regula).

Galvenās iekšzemes rīcībpolitikas, kas pieņemtas, ņemot vērā jauno 2020. gada decembrī saskaņoto klimata mērķrādītāju, ir apkopotas turpmākajos punktos, kā arī šā dokumenta 3. daļā (ISPI).

11. ES tiesību aktos noteiktos emisiju samazināšanas mērķrādītājus reglamentē **ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS), Kopīgo centienu regula (KCR)** un regula par emisijām un piesaisti, kas saistīta ar zemes izmantošanu (**ZIZIMM**). ES 2030. gadam izvirzīto klimata mērķrādītāju sasniegšanu veicina arī regulējumā “Gatavi mērķrādītājam 55 %” ietilpstošie papildu tiesību akti un rīcībpolitika attiecībā uz CO₂ emisiju standartiem jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem, atjaunīgo enerģiju un energoefektivitāti.
12. **ES ETS**, kas darbojas kopš 2005. gada, nosaka oglekļa cenu, tās aptvertajos sektoros, paredzot maksimālo emisijas kvotu skaitu. ES ir pārskatījusi un grozījusi savus tiesību aktus, nosakot **jaunu mērķrādītāju, proti, līdz 2030. gadam pašreizējos ES ETS aptvertajos sektoros un jūras sektorā samazināt emisijas par 62 % salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni.**
13. **ES ETS** attiecināšana uz **jūras sektora emisijām** aptvers CO₂, metāna un slāpekļa oksīda emisijas no kuģiem ar bruto tilpību virs 5000 tonnām, un to piemēros **50 % emisiju, kas rodas reisos, kuri sākas vai beidzas ārpus ES**, un visām emisijām, kas rodas reisos ES teritorijā, un emisijām no kuģiem ES ostās.
14. Attiecībā uz **komerciālo aviāciju** ES ETS turpinās piemērot efektīvu oglekļa cenu noteikšanu Eiropas iekšējiem lidojumiem un lidojumiem uz Apvienoto Karalisti un Šveici. Turklāt ir ieviesti tiesību akti, kas Starptautiskā Civilās aviācijas organizācijas Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēmu (**CORSIA**) attiecīgā gadījumā piemēro ES bāzētiem gaisa kuģu ekspluatantiem attiecībā uz lidojumiem uz citām **CORSIA** shēmā iesaistītām trešām valstīm un no tām, un kas oglekļa cenas noteikšanu piemēro emisijām no lidojumiem, kuros iesaistītas trešās valstis, kas **CORSIA** nepiemēro no 2027. gada sākuma.

15. Pārskatītā ES ETS direktīva piemēro arī atsevišķu **oglekļa cenu noteikšanas satvaru degvielu sadedzināšanai autotransporta, ēku un papildu sektoros (ETS 2)**, un tās mērķis ir, nepiemērojot kvotu bezmaksas iedali, cenu emisijām noteikt no 2027. gada ⁴ un **līdz 2030. gadam veicināt emisiju samazinājumu aptvertajos sektoros par 42 % salīdzinājumā ar 2005. gadu.**
16. Saskaņā ar pārskatīto **Kopīgo centienu regulu** ES tiesību aktos dalībvalstīm ir noteikti pastiprināti individuāli saistoši samazināšanas mērķrādītāji attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām, kuras nereglamentē pašreizējā ES ETS, proti, iekšzemes transporta (izņemot aviāciju), ēku, lauksaimniecības, atkritumu apsaimniekošanas un mazās rūpniecības sektoros, kuros ir izvirzīts mērķrādītājs – **līdz 2030. gadam ES līmenī siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt par 40 % salīdzinājumā ar 2005. gadu.**
17. **ZIZIMM** sektorā ES pieņēma Savienības **siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumu mērķrādītāju 310 miljonu tonnu CO₂ ekvivalenta apmērā**, kas ir sektorā paziņoto siltumnīcefekta gāzu neto emisiju un piesaistījumu summa 2030. gadā. Turklāt jaunajos tiesību aktos tagad ir iekļautas visas paziņotās emisijas un piesaistījumi attiecībā uz visu Savienībā apsaimniekoto zemi.
18. Attiecībā uz **jauniem vieglajiem automobiļiem un furgoniem** ES pieņēma tiesību aktus, lai **no 2030. gada līdz 2034. gadam CO₂ emisijas samazinātu par 55 % jauniem vieglajiem automobiļiem un par 50 % jauniem furgoniem, savukārt pēc 2035. gada ir noteikts CO₂ emisiju samazinājums par 100 % gan jauniem vieglajiem automobiļiem, gan furgoniem.**
19. Ir panākta vienošanās par vērienīgiem **mērķrādītājiem energoefektivitātes uzlabošanai un atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšanai** ES energoresursu struktūrā. Saskaņā ar Eiropas Komisijas plānu Eiropu padarīt neatkarīgu no Krievijas fosilajām degvielām jau būtisku laiku pirms 2030. gada (*RePowerEU*) ES ir vienojusies nospraust vērienīgākus enerģijas ietaupījumu mērķus, nosakot stingrāku mērķrādītāju, kas paredz **2030. gadā ES līmenī panākt**

⁴ Ja mēnešos pirms paredzētā ETS 2 darbības sākuma gāzes un naftas cenas būs ārkārtīgi augstas, šī sistēma sāks darboties no 2028. gada. Tomēr mērķa vērienīgums SEG samazināšanas ziņā paliek nemainīgs.

enerģijas galapatēriņa samazinājumu par 11,7 %, un nosakot jaunu mērķrādītāju, kas vērsts uz to, lai **līdz 2030. gadam enerģijas galapatēriņā atjaunojamo energoresursu īpatsvars palielinātos līdz vismaz 42,5 %**, paredzot indikatīvu papildu palielinājumu par 2,5 %, kas ļautu sasniegt 45 % īpatsvaru.

Papildu elementi, kas saistīti ar ES vispārējiem centieniem klimatrīcības jomā

20. **Ilgspējīgām transporta degvielām** var būt būtiska nozīme siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā. Eiropas Savienības Padome un Eiropas Parlaments attiecīgi 2023. gada martā un aprīlī panāca **vienošanos par “FuelEU Maritime” un “RefuelEU Aviation” priekšlikumiem**, kas paredz palielināt ilgtspējīgu degvielu izmantošanu aviācijā un jūras transportā un samazināt to vidisko pēdu.
21. Lai nodrošinātu, ka sabiedrībai autotransportlīdzekļu vai kuģu uzlādes vai uzpildes vajadzībām ir pieejams pietiekams alternatīvo degvielu infrastruktūras tīkls, Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome ir pieņēmuši regulu par **alternatīvo degvielu infrastruktūras** ieviešanu, kura drīz stāsies spēkā. Tāpēc šim priekšlikumam ir svarīga nozīme šādas infrastruktūras ieviešanas paātrināšanā, lai neierobežotu bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu un kuģu izmantošanu, rosinātu pozitīvu ciklu un tādējādi ļautu transporta nozarei ievērojami samazināt savu oglekļa pēdu.
22. Saistībā ar Eiropas zaļo kursu ES līderi 2020. gada jūlijā apstiprināja, ka **kopējam izdevumu apjomam no ES budžeta un papildu atveseļošanas instrumentiem tiks piemērots vispārējs klimata mērķrādītājs 30 %** apmērā, lai izpildītu 2050. gada ES klimatneitralitātes mērķi un palīdzētu sasniegt Savienības jauno 2030. gada klimata mērķrādītāju. Viņi kā vispārēju principu apstiprināja to, ka visiem ES izdevumiem vajadzētu būt atbilstīgiem Parīzes nolīguma mērķiem. Ar šo un citiem pasākumiem, piemēram, ES ETS un papildu finanšu tirgus politiku, piemēram, ES ilgtspējīga finansējuma satvaru, ES atbalsta 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta īstenošanu, lai finanšu plūsmas pieskaņotu virzībai uz zemu siltumnīcefekta gāzu emisiju līmeni un klimatnoturīgu attīstību.

23. Lai veicinātu to, ka pārkārtošanās uz klimatneitrālu ekonomiku notiek taisnīgi, nevienu neatstājot novārtā, ES izveidoja **Sociālo klimata fondu, lai palīdzētu mazaizsargātām mājsaimniecībām**, mikrouzņēmumiem un transporta lietotājiem pārvarēt jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietekmi uz cenām ēku un autotransporta sektorā un attiecībā uz degvielām papildu sektoros. Principā saskaņā ar Sociālā klimata fonda regulas ⁵ pantiem laikposmā no 2026. līdz 2032. gadam būtu jādara pieejama maksimālā summa 65 miljardu EUR apmērā.
24. ES ETS pārskatīšana arī stiprina **ES ETS finansēto Modernizācijas fondu, lai no 2024. gada 13 dalībvalstīs ar zemākiem ienākumiem sekmētu būtisku investīciju vajadzību apmierināšanu**. Tas ietver atbalstu investīcijām, kas vērstas uz to, lai modernizētu energosistēmas un uzlabotu energoefektivitāti enerģijas uzkrāšanā un atjaunojamo energoresursu ražošanā un izmantošanā, kā arī lai veiktu energotīklu, tostarp cauruļvadu, tīklu un centralizētās siltumapgādes modernizāciju, veicinot **taisnīgu pārkārtošanos** no oglekļa atkarīgos reģionos. Modernizācijas fondu finansē no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot 2 % no ES ETS kvotu kopapjoma 2021.–2030. gadam, un no papildu kvotām, ko pārskaitījušas 5 saņēmējas dalībvalstis, kas to izvēlējās darīt. Modernizācijas fonda labā turklāt tiks izsolīti papildu 2,5 % no kopējā kvotu daudzuma laikposmā no 2024. gada līdz 2030. gadam.
25. Turklāt viena no pasaulē lielākajām finansēšanas programmām inovatīvu mazoglekļa tehnoloģiju demonstrējumiem ir **ES ETS Inovāciju fonds**. Inovāciju fonds, ko 100 % apmērā finansē no ES ETS, laikposmā no 2020. līdz 2030. gadam atkarībā no oglekļa cenas (aprēķinu pamatā ir 75 EUR/tCO₂) sniegs atbalstu aptuveni 38 miljardu EUR apmērā inovatīvu mazoglekļa tehnoloģiju komerciāliem demonstrējumiem, kuru mērķis ir ieviest tirgū Eiropas dekarbonizācijas rūpnieciskos risinājumus un atbalstīt tās pārkārtošanos uz klimatneitralitāti.

⁵ EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2023/955 (2021. gada 10. maijs), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060

26. **Oglekļa ievēkorekcijas mehānisms (OIM)** noteiks cenu oglekļa saturam mērķtiecīgi atlasītu importētu produktu klāstā. OIM galvenais mērķis ir novērst oglekļa emisiju pārvirzi un emisiju pieaugumu trešās valstīs, nodrošinot, ka oglekļa cena konkrētiem importētiem produktiem ir tāda pati kāda vietējiem ES ražotāju produktiem. To piemēros nediskriminējošā veidā atbilstoši starptautiskās tirdzniecības noteikumiem, un tā piemērošana būs pamats ciešākai starptautiskai sadarbībai.
27. ES ir apņēmusies sekmēt cilvēktiesībās balstītu un uz dzimumu līdztiesības veicināšanu orientētu pieeju klimatrīcībai, veicinot sociālo taisnīgumu, taisnīgumu un iekļautību saistībā ar globālo pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību un iesaistīšanos ar klimatu saistītu lēmumu pieņemšanā un pilnā mērā pildot mūsu saistības cilvēktiesību jomā, kad veicam pasākumus klimata pārmaiņu novēršanai.

II. ES UN TĀS DALĪBVALSTU NACIONĀLI NOTEIKTĀ DEVUMA (NND) ATJAUNINĀJUMS

28. ES un tās dalībvalstis, rīkojoties kopīgi, ir apņēmušās sasniegt juridiski saistošu mērķrādītāju, proti, līdz 2030. gadam panākt **iekšzemes⁶ neto samazinājumu siltumnīcefekta gāzu emisijām vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.**
29. Šis dokuments aizstāj⁷ ES un tās dalībvalstu 2020. gada 17. decembra iesniegumu, kas iekļauts *UNFCCC* NND reģistrā, un no dienas, kad sekretariāts saņems šo iesniegumu, tiks uzskatīts par pašreizējo NND, ko ES un tās dalībvalstis uztur saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. pantu.

⁶ Termins “iekšzemes” nozīmē, ka netiek izmantoti starptautiski kredīti.

⁷ Saskaņā ar ES un tās dalībvalstu **17.** decembra iesnieguma 29. punktu.

III. INFORMĀCIJA, KAS NEPIECIEŠAMA ES NND SKAIDRĪBAI, PĀRREDZAMĪBAI UN IZPRATNEI (ISPI)

30. 2018. gadā Katovicē Pušu konferences pirmajā sesijā, kas bija Parīzes nolīguma pušu sanāksme (*CMAI*), Puses vienojās par skaidrībai, pārredzamībai un izpratnei nepieciešamās informācijas (ISPI) norādēm, kas piemērojamas to NND.
31. Šī daļa no iesnieguma iesniegšanas dienas atjaunina ISPI.

INFORMĀCIJA SKAIDRĪBAS, PĀRREDZAMĪBAS UN IZPRATNES SEKMĒŠANAI PAR ATJAUNINĀTO EIROPAS SAVIENĪBAS UN TĀS DALĪBVALSTU NACIONĀLI NOTEIKTO DEVUMU LAIKPOSMAM NO 2021. LĪDZ 2030. GADAM

Informācija, kas nepieciešama ES NND skaidrībai, pārredzamībai un izpratnei

Punkt CMA 1 sniegtās norādes

Uz ES NND attiecināmā ISPI

s

1. Kvantitatīva informācija par atsaucē punktu (tostarp, attiecīgā gadījumā, bāzes gads):

a)	atsaucē gads(-i), bāzes gads(-i), atsaucē periods(-i) vai cits(-i) sākumpunkts(-i);	1990. gads
b)	kvantitatīva informācija par atsaucē rādītājiem, to vērtības atsaucē gadā(-os), bāzes gadā(-os), atsaucē periodā(-os) vai citā sākumpunktā un, attiecīgā gadījumā, mērķgadā;	Atsaucē rādītāja kvantitatīva noteikšana būs balstīta uz kopējiem nacionālajiem rādītājiem, par kuriem nacionālajā inventarizācijas ziņojumā ziņo Eiropas Savienība, un to var atjaunināt, pamatojoties uz SEG inventarizācijas pārskatu metodikas uzlabojumiem.
c)	attiecībā uz Parīzes nolīguma 4. panta 6. punktā minētajām stratēģijām, plāniem un pasākumiem vai politikām un pasākumiem, kas ir nacionāli noteikto devumu sastāvdaļas, ja 1. punkta b) apakšpunkts nav piemērojams, Puses sniedz citu attiecīgu informāciju;	Neattiecas.
d)	mērķrādītājs, kas attiecas uz atsaucē rādītāju, kurš izteikts skaitliski, piemēram, samazinājuma procentos vai apmērā;	Visu ekonomiku aptverošs neto iekšzemes ¹ samazinājums siltumnīcefekta gāzu emisijām vismaz par 55 % līdz 2030. gadam salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.
e)	informācija par datu avotiem, kurus izmanto atsaucē punkta(-u) kvantitatīvā noteikšanā;	Atsaucē rādītāja kvantitatīva noteikšana tiks balstīta uz datiem, kurus Eiropas Savienība paziņo nacionālajā inventarizācijas ziņojumā.
f)	informācija par apstākļiem, kādos Puse var atjaunināt atsaucē rādītāju vērtības.	Vērtības var atjaunināt, pamatojoties uz SEG inventarizācijas pārskatu metodikas uzlabojumiem.

¹ Termins "iekšzemes" nozīmē, ka netiek izmantoti starptautiski kredīti.

2. Īstenošanas termiņi un/vai laikposmi:	
a)	<p>Īstenošanas termiņš un/vai laikposms, tostarp sākuma un beigu datums, atbilstīgi visiem turpmākiem attiecīgiem lēmumiem, ko pieņem Pušu konference, kas vienlaikus ir Parīzes nolīguma Pušu sanāksme (CMA);</p> <p>attiecīgi – vai tas ir viena gada vai daudzgadu mērķrādītājs.</p>
	<p>2021. gada 1. janvāris – 2030. gada 31. decembris</p> <p>Viena gada rādītājs, 2030. gads</p>
3. Darbības joma un tvērums:	
a)	<p>mērķrādītāja vispārīgs apraksts;</p> <p>Mērķrādītājs ir visu ekonomiku aptverošs juridiski saistošs mērķis bez starptautiskas kredītēšanas ieguldījuma līdz 2030. gadam panākt iekšzemes neto samazinājumu siltumnīcefekta gāzu emisijām vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.</p> <p>Ģeogrāfiskā darbības joma: ES un tās dalībvalstis (Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Slovākija, Somija, Zviedrija) ²</p> <p>Šajā iedaļā pievēršas šādiem tiesību aktiem, kas vērsti uz šī pastiprinātā mērķrādītāja izpildi: Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2023/959, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/842, kas grozīta ar Regulu (ES) 2023/857 (KCR regula); Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/841 (ZIZIMM regula), kas grozīta ar Regulu (ES) 2023/839 (ZIZIMM regula). Kā aprakstīts šī iesnieguma I un II daļā, šā mērķrādītāja izpildei vajadzīgos samazinājumus sekmē papildu tiesību akti un mitigācijas pasākumi gan ES līmenī, gan dalībvalstīs.</p>

² Tostarp ES tālākie reģioni (Gvadelupa, Francijas Gviāna, Martinika, Majota, Reinjona, Senmartēna (Francija), Kanāriju salas (Spānija), Azoru salas un Madeira (Portugāle)).

b) sektori, gāzes, kategorijas un krātuves, uz ko attiecas nacionāli noteiktais devums, tostarp, attiecīgā gadījumā, saskaņā ar Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) pamatnostādņem;

Sīkāka informācija **saskaņā ar *IPCC* pamatnostādņēm tiks sniegta Eiropas Savienības reizi divos gados sagatavojamajos pārredzamības ziņojumos.**

Aptvertie sektori:

Enerģētika

Aviācija: Civilās aviācijas emisijas ir aptvertas tikai attiecībā uz tām CO₂ emisijām, kuras rodas lidojumos, uz kuriem, izmantojot ES ETS, attiecas efektīva oglekļa cenas noteikšana. Tie ietver lidojumus Eiropas Ekonomikas zonā, lidojumus no ES uz Šveici un uz Apvienoto Karalisti.

Jūras transports: Ūdens navigācija ir iekļauta attiecībā uz tām CO₂, metāna un slāpekļa oksīda emisijām, kas rodas reisos ES teritorijā.

Citas enerģijas avotu kategorijas saskaņā ar *IPCC* pamatnostādņēm
Rūpniecības procesi un produktu lietojums

Lauksaimniecība

Atkritumi

Zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība (ZIZIMM) (vairāk informācijas par šo sektoru sk. 5. punkta e) apakšpunktā).

Gāzes:

Oglekļa dioksīds

(CO₂) Metāns (CH₄)

Slāpekļa oksīds

(N₂O)

Daļēji halogenēti

fluorogļūdeņraži (HFC)

Perfluorogļūdeņraži

(PFC) Sēra heksafluorīds

(SF₆) Slāpekļa trifluorīds

(NF₃)

c)	kā Puse ir ņēmusi vērā lēmuma 1/CP.21 31. punkta c) un d) apakšpunktu; (Avoti, piesaistītāji un vai ir kāda kategorija, kas ir izslēgta)	ES NND aptver visu ekonomiku, tādējādi šis noteikums ir ievērots.
d)	mitigācijas līdziegunumi no Pušu pielāgošanās pasākumiem un/vai ekonomikas diversifikācijas plāniem, ietverot aprakstu par Pušu pielāgošanās pasākumu un/vai ekonomikas diversifikācijas plānu konkrētiem projektiem, pasākumiem un iniciatīvām.	Neattiecas.

4. Plānošanas procesi:

a)	informācija par plānošanas procesiem, ko Puse ir veikusi, lai sagatavotu savu nacionāli noteikto devumu un, ja tāda ir pieejama, par Puses īstenošanas plāniem, attiecīgā gadījumā ietverot:	ES NND satura pamatā ir plašs ietekmes izvērtējums ³ , kā arī ieinteresēto personu ieguldījums, kas apkopots sabiedriskās apspriešanas rezultātā ⁴ .
i)	vietējos institucionālos mehānismus, sabiedrības līdzdalību un iesaisti ar vietējām kopienām un pirmiedzīvotājiem, ievērojot dzimumu līdztiesību;	ES NND ir sagatavots, ņemot vērā ES apņemšanos attiecībā uz dzimumu līdztiesību un transversālas prioritātes, kas paustas tādās apņemšanās kā: apņemšanās radīt un maksimāli palielināt sinerģijas starp ilgtspējīgas attīstības sociālajiem, vides un ekonomikas aspektiem ⁵ ; dalībvalstu veikta cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības dimensiju integrēšana to nacionālajos plānos, stratēģijās saskaņā ar ES Enerģētikas un klimata pārvaldības regulu ⁶ un Eiropas Dzimumu līdztiesības pakta ⁷ ; ES atbalsts tam, lai pieņemtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām ⁸ ; ES mērķis ir panākt līdzsvarotu dzimumu līdzdalību un

³ Dienestu darba dokuments SWD (2020) 176.

⁴ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12265-2030-Climate-Target-Plan/public-consultation>

⁵ Padomes secinājumi (2019. gada 9. aprīlis) “Virzībā uz arvien ilgtspējīgāku Savienību līdz 2030. gadam”.

⁶ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12265-2030-Climate-Target-Plan/public-consultation>

⁷ Padomes secinājumi (2011. gada 7. marts) par Eiropas Dzimumu līdztiesības pakta (2011.–2020. gads).

⁸ Padomes secinājumi (2017. gada 15. maijs) par pirmiedzīvotājiem.

ii) no konteksta atkarīgi faktori, cita starpā attiecīgā gadījumā ietverot šādu informāciju:

- a) valsts apstākļi, piemēram, ģeogrāfija, klimats, ekonomika, ilgtspējīga attīstība un nabadzības izskaušana;
- b) paraugprakse un pieredze saistībā ar nacionāli noteiktā devuma sagatavošanu;
- c) citi kontekstā aplūkojami centieni un prioritātes, kas apliecinātas, pievienojoties Parīzes nolīgumam.

veicināt sieviešu un meiteņu pilnīgu, vienlīdzīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību un līderību visos klimatrīcības un lēmumu pieņemšanas līmeņos. ES arī turpinās atbalstīt jauniešu un bērnu jēgpilnu iesaistīšanos klimata pārmaiņu lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izglītošanu un mācības klimata jomā un sabiedrības informētības par klimata pārmaiņām vairošanu. ES atzinīgi vērtē to, ka ANO Cilvēktiesību padome un Ģenerālā asambleja ir atzinusi, ka tiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi ir cilvēktiesības, un tā aktīvi iesaistīsies diskusijās par šo tiesību veicināšanu un sekmēs iekļaušanu un nediskrimināciju. ES atzīst ieguldījumu, ko sniedz ar vidi saistīto cilvēktiesību aizstāvji, kuri saskaras ar nepieredzētiem draudiem un uzbrukumiem.

Par visiem ES tiesību aktiem, pirms tos pieņem Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome, notiek sabiedriskā apspriešana. Pārvaldības mehānismi ir noteikti Regulā (ES) Nr. 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un Regulā 2021/1119 par Eiropas Klimata aktu. Tas ietver pastiprinātu pārvaldības sistēmu, kas saistīta ar integrētu plānošanu, ziņošanu un monitoringu klimata un enerģētikas politikas jomās, tostarp attiecībā uz klimata un enerģētikas mērķrādītājiem, politikām, pasākumiem un prognozēm, inventarizācijas ziņojumiem un noteikumiem attiecībā uz sabiedrības daudzlīmeņu līdzdalību, kā arī sabiedriskām apspriešanām, kam jānotiek dalībvalstīs, kad tās gatavo integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus, ar kuriem tiek īstenoti to politikas mērķi līdz 2030. gadam. Šajos tiesību aktos ir ietvertas pārskatīšanas klauzulas atbilstoši Parīzes nolīguma piecu gadu ciklam, kas paredz arvien vērienīgāku klimatrīcību.

Turklāt, lai atbalstītu Parīzes nolīguma 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta īstenošanu, ES īsteno pasākumus, kas cita starpā ietver ES ETS vai ES ilgtspējīga finansējuma satvaru, tostarp attiecībā uz finanšu tirgus politiku, un tā turpina darbu pie tā, lai finanšu plūsmas vēl vairāk pieskaņotu virzībai uz zemu siltumnīcefekta gāzu emisiju līmeni un klimatnoturīgu attīstību.

b) specifiska informācija, kas piemērojama Pusēm, tostarp reģionālām ekonomikas integrācijas organizācijām un to dalībvalstīm, kas panākušas vienošanos rīkoties kopīgi saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. panta 2. punktu, tostarp Pusēm, kas vienojušās rīkoties kopīgi, un vienošanās noteikumi saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. panta 16.–18. punktu;

Ar šo ES un tās dalībvalstis informē *UNFCCC* sekretariātu par nodomu rīkoties kopīgi saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. panta 2. punktu, ņemot vērā iepriekš 3. punkta a) apakšpunktā minētos tiesību aktus, kuros ir aprakstīts, kādā veidā ES un tās dalībvalstis būs atbildīgas par šā NND sasniegšanu.

Attiecīgie emisiju samazinājumi ir šādi.

- Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2023/959 par ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu: **ES līdz 2030. gadam šā tiesību akta reglamentētajos sektoros samazinās savas emisijas par 62 % salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni.**
- Regulā (ES) 2023/857 attiecībā uz tās reglamentētiem sektoriem ir noteikts ES līmeņa mērķrādītājs – līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt par 40 % salīdzinājumā ar 2005. gadu. **Katra ES dalībvalsts līdz 2030. gadam savas emisijas salīdzinājumā ar 2005. gadu samazinās par šādu procentuālo daudzumu: Beļģija 47 %, Bulgārija 10 %, Čehija 26 %, Dānija 50 %, Vācija 50 %, Igaunija 24 %, Īrija 42 %, Grieķija 22,7 %, Spānija 37,7 %, Francija 47,5 %, Horvātija 16,7 %, Itālija 43,7 %, Kipra 32 %, Latvija 17 %, Lietuva 21 %, Luksemburga 50 %, Ungārija 18,7 %, Malta 19 %, Nīderlande 48 %, Austrija 48 %, Polija 17,7 %, Portugāle 28,7 %, Rumānija 12,7 %, Slovēnija 27 %, Slovākija 22,7 %, Somija 50 %, Zviedrija 50 %.**
- Regulā (ES) 2023/839 (ar ko groza Regulu (ES) 218/841) ir noteikts **saistošs Savienības neto piesaistījumu mērķrādītājs ZIZIMM sektorā.** Mērķrādītāja ģeogrāfiskais tvērums tagad aptver visu Savienībā apsaimniekotās zemes platību. Katrai dalībvalstij ir saistošs nacionālais mērķrādītājs 2030. gadam, proti, palielināt siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumus, kas **kopā ļaus sasniegt kopējo ES mērķrādītāju – 310 Mt CO₂ neto piesaistījumu.**
- Turklāt katra dalībvalsts apņemas **2026.–2029. gada laikposmā sasniegt siltumnīcefekta gāzu neto emisiju un piesaistījumu summas mērķi.**

c) kā, gatavojot savu nacionāli noteikto devumu, Puse saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. panta 9. punktu ir ņēmusi vērā globālās izsvēršanas iznākumu;

- **Neto piesaistījumu pieauguma mērķrādītājs 2030. gadam salīdzinājumā ar 2023. gadā paziņotajiem datiem par 2016.–2018. gadu katrai dalībvalstij ir šāds: Beļģija -320 Kt CO₂ ekv., Bulgārija -1163 kt CO₂ ekv., Čehija -827 kt CO₂ ekv., Dānija -441 Kt CO₂ ekv., Vācija -3751 Kt CO₂ ekv., Igaunija -434 Kt CO₂ ekv., Īrija -626 Kt CO₂ ekv., Grieķija -1154 Kt CO₂ ekv., Spānija -5309 Kt CO₂ ekv., Francija -6693 Kt CO₂ ekv., Horvātija -593 Kt CO₂ ekv., Itālija -3158 Kt CO₂ ekv., Kipra -63 Kt CO₂ ekv., Latvija -639 Kt CO₂ ekv., Lietuva -661 Kt CO₂ ekv., Luksemburga -27 Kt CO₂ ekv., Ungārija -934 Kt CO₂ ekv., Malta -2 Kt CO₂ ekv., Nīderlande -435 Kt CO₂ ekv., Austrija -879 Kt CO₂ ekv., Polija -3278 Kt CO₂ ekv., Portugāle -968 Kt CO₂ ekv., Rumānija -2380 Kt CO₂ ekv., Slovēnija -212 Kt CO₂ ekv., Slovākija -504 Kt CO₂ ekv., Somija -2889 Kt CO₂ ekv., Zviedrija -3955 Kt CO₂ ekv.**

ES savu klimata mērķrādītāju nosaka saskaņā ar Eiropas Klimata aktu. Šajā nolūkā ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc pirmās globālās izsvēršanas Komisija, kā noteikts EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAS (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs) (Eiropas Klimata akts) 4. panta 3. punktā, pamatojoties uz detalizētu ietekmes novērtējumu, attiecīgā gadījumā nāk klajā ar tiesību akta priekšlikumu par Savienības mēroga klimata mērķrādītāju 2040. gadam.

d)	katrai Pusei, kuras nacionāli noteiktais devums saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. pantu sastāv no pielāgošanās pasākumiem un/vai ekonomikas diversifikācijas plāniem, kuru rezultātā rodas mitigācijas līdzieguvumi saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. panta 7. punktu, jāiesniedz informācija:	Neattiecas.
i)	par to, kā, izstrādājot nacionāli noteikto devumu, ir ņemtas vērā reakcijas pasākumu ekonomiskās un sociālās sekas;	
ii)	par konkrētiem projektiem, pasākumiem un darbībām, ko paredzēts īstenot, lai sniegtu ieguldījumu mitigācijas līdzieguvumos, tostarp informāciju par pielāgošanās plāniem, kas arī dod mitigācijas līdzieguvumus, kuri var aptvert svarīgākos sektorus, piemēram, enerģētiku, resursus, ūdens resursus, piekrastes resursus, iedzīvotāju apmetnes un pilsētplānošanu, lauksaimniecību un mežsaimniecību (bet ne tikai tos); un par ekonomikas diversifikācijas darbībām, kas var aptvert, piemēram, šādus sektorus (bet ne tikai tos): ražošanu un rūpniecību, enerģētiku un kalnrūpniecību, transportu un komunikācijas, celtniecību, tūrismu, nekustamos īpašumus, lauksaimniecību un zivsaimniecību.	
5. Pieņemumi un metodiskās pieejas, tostarp tās, kas paredzētas antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisiju un attiecīgā gadījumā piesaistes aplēsei un uzskaitē:		
a)	pieņemumi un metodiskās pieejas, kas paredzētas antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu uzskaitē atbilstīgi Puses nacionāli noteiktajam devumam saskaņā ar lēmuma 1/CP.21 31. punktu, un saskaņā ar CMA pieņemtajiem grāmatvedības norādījumiem;	ES pašreizējā pieeja uzskaitē atbilst IPCC izvērtētajām metodikām un kopīgajiem rādītājiem (sk. turpmāk 5. punkta d) apakšpunktu). Vēlākais līdz 2024. gada 31. decembrim šī pieeja atbildīs NND grāmatvedības norādījumiem, kas iekļauti lēmuma 4/CMA.1 II pielikumā.

b)	pieņēmumi un metodiskās pieejas, ko izmanto, lai nacionāli noteiktajā devumā uzskaitītu politiku, pasākumu vai stratēģiju īstenošanu;	Neattiecas. ES NND ir absolūts, visu ekonomiku aptverošs siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums.
c)	attiecīgā gadījumā informācija par to, kā Puse ņems vērā esošās metodes un norādījumus saskaņā ar konvenciju, lai pienācīgi uzskaitītu antropogēnās emisijas un piesaisti saskaņā ar Parīzes nolīguma 4. panta 14. punktu;	Sk. turpmāk 5. punkta d) apakšpunktu.
d)	<i>IPCC</i> metodikas un rādītāji, ko izmanto antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu novērtēšanai;	Metodikas: <i>IPCC</i> norādījumi, 2006. Rādītāji: Globālās sasilšanas potenciāls 100 gadu laikposmā saskaņā ar <i>IPCC</i> 5. novērtējuma ziņojumu.
e)	sektoram, kategorijai vai darbībai specifiski pieņēmumi, metodikas un pieejas, kas atbilst <i>IPCC</i> norādījumiem, attiecīgā gadījumā ietverot:	ES ZIZIMM politikas satvars ir balstīts uz <i>IPCC</i> norādījumiem, <i>TACCC</i> principiem un esošajiem grāmatvedības noteikumiem, to atjauninājumiem un uzlabojumiem laikposmam no 2021. gada līdz 2030. gadam. Politikas satvaru no 2026. gada piemēro paziņotām neto emisijām un piesaistījumiem, kas veicina mērķi – ilgtermiņā pastiprināt ES neto zemes oglekļa piesaistītājus.
i)	pieeja jautājumam par emisijām un sekojošiem piesaistījumiem no dabiskiem traucējumiem uz apsaimniekotas zemes;	Dalībvalstis laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam var izmantot noteikumu par dabiskiem traucējumiem uz apmežotas zemes un apsaimniekotas meža zemes, kā izklāstīts Regulas (ES) 2018/841 (kas grozīta ar Regulu 2023/839) 10. pantā un VI pielikumā. No 2026. gada šo noteikumu vairs nepiemēro.
ii)	pieeja, ko izmanto, lai uzskaitītu emisijas un piesaistījumus no nocirstas koksnes produktiem;	ES izmanto ražošanas uzskaites pieeju, kas definēta <i>IPCC</i> norādījumos; sk. arī Regulas (ES) Nr. 2018/841 (kas grozīta ar Regulu 2023/839) 9. pantu un V pielikumu. Pārskatītajā regulā 2023/839 ir paredzēts aktīvi pārskatīt inovatīvus oglekļa uzglabāšanas produktus.

iii)	pieeja, ko izmanto, lai pievārstos mežu vecuma klašu struktūras radītajiem efektiem;	Līdz 2025. gadam prognozētajos references līmeņos apsaimniekotai meža zemei (meža zemei, kas paliek meža zeme) ņem vērā meža vecuma klašu struktūru, tātad apsaimniekošanas paņēmieni izmaiņas tiek ņemtas vērā; sk. arī Regulas (ES) Nr. 2018/841 (kas grozīta ar Regulu 2023/839) 8. pantu un IV pielikumu. No 2026. gada references līmeņus vairs nepiemēro.
f)	citi pieņēmumi un metodiskās pieejas, ko izmanto, lai izprastu nacionāli noteikto devumu un, attiecīgā gadījumā, lai novērtētu attiecīgās emisijas un piesaisti, tostarp:	ES pieeja ir izstrādāta saskaņā ar <i>IPCC</i> 2006. gada norādījumiem par SEG inventarizācijas pārskatiem; atbilst lēmumam 18/CMA.1. <i>CMA</i> lēmums (5/CMA.3) arī ļauj Pusēm brīvprātīgi izmantot <i>IPCC</i> 2019. gada precizējumu. Dažas dalībvalstis sāka izmantot precizējumu, kas ir atspoguļots arī ES inventarizācijas pārskatā. Mērkrādītājs tiek uzskaitīts attiecībā pret neto SEG piesaistījumiem (emisijām), kas rodas dalībvalstu teritorijās attiecībā uz:
i)	kā tiek veidoti atsauces rādītāji, bāzlīnija(-as) un/vai references līmenis(-ņi), tostarp, attiecīgā gadījumā, sektoram, kategorijai vai darbībai specifiski references līmeņi, ietverot, piemēram, izmantotos galvenos parametrus, pieņēmumus, definīcijas, metodikas, datu avotus un modeļus;	ZIZIMM kategorijām: Emisijas un piesaistījumi, kas radušies paziņotajās kategorijās, proti, meža zemes, aramzemes, zālāju, mitrāju, apdzīvotu vietu, citas zemes, nocirstas koksnes produktu kategorijās, citās kategorijās un atmosfērisku nosēdumu un slāpekļa izskalošanās un noteces kategorijās, tostarp ņemot vērā zemes izmantojuma maiņu starp šīm kategorijām. ZIZIMM krātuvēm: dzīvā biomasa; nobiras; atmirusi koksne; augsnes organiskais ogleklis minerālaugsnēs; augsnes organiskais ogleklis organiskās augsnēs; nocirstas koksnes produkti. ZIZIMM gāzes: CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O
ii)	pusēm ar nacionāli noteiktiem devumiem, kas satur komponentus, kuri nav siltumnīcefekta gāzu komponenti, attiecīgā gadījumā informācija par pieņēmumiem un metodiskajām pieejām, ko piemēro attiecībā uz šiem komponentiem;	Neattiecas. ES NND ir absolūts siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērkrādītājs, kas aptver visu ekonomiku.

iii)	attiecībā uz klimatforsētājiem, kas ietverti nacionāli noteiktajos devumos, bet nav iekļauti <i>IPCC</i> norādījumos, informācija par to, kā klimatforsētāji tiek novērtēti;	Neattiecas. ES NND ietver vienīgi tādus forsētājus, kuri ir iekļauti <i>IPCC</i> norādījumos (sk. 3. punkta b) apakšpunktu).
iv)	papildu tehniska informācija pēc vajadzības;	Neattiecas.
g)	attiecīgā gadījumā nodoms izmantot brīvprātīgu sadarbību saskaņā ar Parīzes nolīguma 6. pantu.	ES izvirzīto neto samazinājuma mērķrādītāju vismaz par 55 % līdz 2030. gadam ir paredzēts sasniegt, izmantojot vienīgi iekšējus pasākumus, bez starptautisko kredītu ieguldījuma. Norvēģija, Islande un Lihtenšteina kopš 2008. gada piedalās ES ETS, un 2020. gadā stājās spēkā nolīgums, ar ko savieno ES un Šveices emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas. ES turpina izskatīt iespējas savienot ES ETS ar citām stabilām emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām. ES par savu sadarbību ES ETS ietvaros ar šīm un jebkurām citām Pusēm atskaitīsies veidā, kas atbilst <i>CMAI</i> ietvaros pieņemtajiem norādījumiem un jebkādiem turpmākiem norādījumiem, par ko vienojusies <i>CMA</i> .

6. Kādā veidā Puse pamato, ka tās nacionāli noteiktais devums ir taisnīgs un vērienīgs, ņemot vērā valstu apstākļus:

- a) kādā veidā Puse pamato, ka tās nacionāli noteiktais devums ir taisnīgs un vērienīgs, ņemot vērā valstu apstākļus;
- ES NND ir gan vērienīgs, gan taisnīgs, jo tas vienu no pasaulē lielākajām no fosilām degvielām atkarīgām un industrializētām ekonomikām virzīs ceļā uz klimatneitralitātes sasniegšanu līdz 2050. gadam, vienlaikus ņemot vērā taisnīgumu un solidaritāti starp dalībvalstīm, kurās ir atšķirīgi valstu apstākļi.
- NND atspoguļo ES 2030. gada mērķrādītāju, kas padarīts saistošs ar Eiropas Klimata aktu, kurā arī noteikts, ka ES līdz 2050. gadam jābūt klimatneitrālai. ES, izmantojot tiesību aktu paketi “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, kopīgi izpildīs 2030. gada mērķrādītāju izmaksu ziņā visefektīvākajā veidā. Šajos centienos piedalīsies visas ES dalībvalstis, ņemot vērā dalībvalstu, tostarp salu dalībvalstu un salu, atšķirīgos izejas punktus, specifiskos valsts apstākļus un emisiju samazināšanas potenciālu, kā arī to

līdzšinējos centienus.

Eiropas Klimata akts izveido progresu uzraudzības sistēmu un nodrošina juridisko pamatu turpmākai rīcībai, ja tāda ir nepieciešama. Tas nodrošina prognozējamību investoriem un citiem ekonomikas dalībniekiem un to, ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti ir neatgriezeniska.

ES jau izsenis ir apliecinājusi, ka tā izpilda savas klimata politikas mērķus. Tās kopējās SEG emisijas (izņemot ZIZIMM un starptautiskā aviācija) kopš 1990. gada ir samazinājušās par 1939 miljoniem tonnu CO₂ ekv. (jeb 34,3 %), zemāko līmeni šajā periodā sasniedzot 2020. gadā (3708 miljoni tonnu CO₂ ekv.). Salīdzinājumā ar 1990. gadu ES ir pakāpeniski atsaistījusi savu iekšzemes kopproduktu (IKP) no SEG emisijām – šajā laikposmā IKP ir palielinājies par 54 %, savukārt emisijas vienlaikus ir samazinājušās par aptuveni 34 %.

Lai nodrošinātu to, ka pārkārtošanās uz klimatneitrālu ekonomiku notiek taisnīgi, nevienu neatstājot novārtā, ES izveidoja Sociālo klimata fondu, lai palīdzētu mazaizsargātām mājsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un transporta lietotājiem pārvarēt jaunās emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas ietekmi uz cenām ēku un autotransporta sektorā un attiecībā uz degvielām papildu sektoros. Fonds izņēmuma kārtā un uz laiku būtu tieši jāfinansē no ETS kvotu ieņēmumiem.

ES ETS pārskatīšana arī stiprina ES ETS finansēto Modernizācijas fondu, lai no 2024. gada 13 dalībvalstīs ar zemākiem ienākumiem sekmētu būtisku investīciju vajadzību apmierināšanu. Tas ietver atbalstu investīcijām enerģijas uzkrāšanā, atjaunojamo energoresursu ražošanā un izmantošanā, kā arī energotīklu, tostarp cauruļvadu, tīklu un centralizētās siltumapgādes modernizēšanā, veicinot taisnīgu pārkārtošanos no oglekļa atkarīgos reģionos.

b) taisnīguma apsvērumi, tostarp tādi, kas atspoguļo vienlīdzību;

Saskaņā ar *IPCC* 6. novērtējuma ziņojumu globālām siltumnīcefekta gāzu emisijām līdz 2030. gadam jāsamazinās par aptuveni 43 % salīdzinājumā ar 2019. gada līmeni, lai varētu izpildīt mērķi ierobežot sasilšanu līdz 1,5 °C. ES “vismaz 55 %” mērķrādītājs atbilst šim samazinājuma līmenim, un tā pamatā ir būtiskie ES kopš 1990. bāzes gada panāktie emisiju samazinājumi.

Visvērienīgākie *IPCC* scenāriji (kas atbilst 1,5°C mērķim bez pārsnieguma vai ar nelielu pārsniegumu) ir līdzīgi 2018. gada Īpašajā ziņojumā par 1,5 °C iekļautajiem scenārijiem, pamatojoties uz kuriem tika izvirzīts ES “vismaz 55 %” mērķrādītājs, kā arī ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķis. Šo mērķu sasniegšana nozīmēs, ka ES dekarbonizācijas process notiks ātrāk, nekā tas saskaņā ar šiem scenārijiem nepieciešams pasaules mērogā kopumā. Attiecībā uz 2050. gadu ES mērķis panākt klimatneitralitāti pārsniedz pasaules līmenī tajā laikā nepieciešamo mērķi panākt neto nulles līmeni tikai attiecībā uz CO₂.

Jāatzīmē arī, ka ES jau ir samazinājusi siltumnīcefekta gāzu emisijas par 31 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, savukārt emisijas visā pasaulē ir palielinājušās par vairāk nekā 50 %. ES ir ievērojami pārsniegusi savus 2020. gadam izvirzītos mērķrādītājus, pat neņemot vērā Covid-19 pandēmijas sekas. Minētajā laikposmā ES un tās dalībvalstu emisiju samazinājums pārsniedza jebkuras citas lielas attīstītas vai jaunattīstības ekonomikas emisiju samazinājumu.

ES emisijas uz vienu iedzīvotāju arī ir vienas no zemākajām no visām lielajām ekonomikām ar augstu ienākumu līmeni un zemākas nekā vairākās jaunietekmes ekonomikās.

IPCC 6. novērtējuma ziņojums arī apstiprina, ka noturīga apņemšanās īstenot klimatrīcību, kāda tā ir Eiropas Savienībai, ir bijusi efektīva reģionos,

		kuros tā tika mēģināta. Tajā arī konstatēts, ka ilgtspējīga klimata politika ir izraisījusi mazemisiju tehnoloģiju izmaksu samazinājumus un emisiju samazināšanos vairāku gadu garumā (pat ja to mēra, pamatojoties uz patēriņu), un nav atrasti pierādījumi par to, ka labi pārvaldīta oglekļa cenu noteikšanas politika izraisītu ievērojamu emisiju pārvirzi.
c)	kādā veidā Puse ir ņēmusi vērā Parīzes nolīguma 4. panta 3. punktu;	Šis NND atspoguļo mērķu vērienīguma progresu salīdzinājumā ar sākotnējo NND attiecībā uz to pašu laikposmu. Sk. 6. punkta a) apakšpunktu.
d)	kādā veidā Puse ir ņēmusi vērā Parīzes nolīguma 4. panta 4. punktu;	ES izpilda šo noteikumu tādējādi, ka tai ir visu ekonomiku aptverošs absolūts mērķis.
e)	kādā veidā Puse ir ņēmusi vērā Parīzes nolīguma 4. panta 6. punktu.	nav piemērojams ES

7. Kā nacionāli noteiktais devums sniedz ieguldījumu konvencijas mērķa sasniegšanai, kā izklāstīts tās 2. pantā:

- a) kā nacionāli noteiktais devums sniedz ieguldījumu konvencijas mērķa sasniegšanai, kā izklāstīts tās 2. pantā;
- b) kā nacionāli noteiktais devums sniedz ieguldījumu Parīzes nolīguma 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 4. panta 1. punkta izpildē.
- ES uzskata, ka tās NND atbilst *UNFCCC* mērķim un *UNFCCC* Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķim, kā izskaidrots 6. punkta a) un b) apakšpunktā.